

УВОД

Всяка една сфера на бизнеса трябва да изгради собствена система от психологическо информационно знание, очертавайки своите бизнес цели ориентири и нужди, потребности, които се базират и произтичат от същностното психологическо знание. Всеки един, посветил се на икономическата сфера на нашия обществен живот, е необходимо да е психологически образован, което съвсем не значи да бъде професионален психолог. Задачата на учебното пособие е да запознае студентите със съвременните проблеми на психологията, като при това се прави опит за системно представяне на най-съществените направления и становища в науката. Авторът не си е поставял за задача да съставя енциклопедия по психология, а се е стремил да очертае проблемни области, с които студентите биха могли самостоятелно да придобиват знания. Съдържанието на пособието е ориентирано към инициране на диалог, размисли, поставяне на въпроси и търсене на техния отговор. Авторската позиция е представена в съдържанието и структурата на пособието по психология, проличава и в оценката на различни психологически школи и направления. Съдържанието на това пособие представя факти, понятия, теории, които се отнасят към различни клонове на психологическата наука: обща психология, психология на личността, социална, възрастова и др. При структуриране на психологическия материал съзнателно е следвана логиката на проблемните области в бизнес пространството и икономическия живот, като при това съзнателно не е следвана логиката на психологията като наука. Предмет на психологията е субективната реалност и закономерностите на нейното развитие в онтогенеза. В този смисъл предмет на изучаване е вътрешният, субективен свят на човека, а именно човекът в проявата на неговите субектни, личностни, индивидуални и универсални свойства; в системата на неговите взаимовръзки и отношения с другите хора. Задачата на пособието е да покаже на студентите сложността на душевния и духовен живот на човека, да се опита да създаде цялостен образ на човешката психология, да формира интерес към познаването на другия човек и самия себе си и на тази основа да изгради ценностно отношение и уважение към другите и към себе си.

Основните умения, включени в заключенията на Европейския съвет в Лисабон, са развитието на умения за работа с информационни и комуникационни технологии, чуждоезикови умения, технологична култура, предприемчивост и социални умения. Социалните умения като увереност, самоориентиране и способност за поемане на рискове също стават особено важни, защото от хората се очаква да бъдат много по-

самостоятелни. Да се научиш да учиш, да се приспособяваш към промените и да развиеш усет за огромния информационен поток – това са основните умения, които всеки трябва да придобие. Все повече времето и образователната среда изискват от обучаващите способности за саморегулираноучене, за бързо придобиване на нови умения, за лесно приспособяване към нови ситуации и предизвикателства.

Животът и работата в информационното общество изискват не само активни граждани, но и такива специалисти, които са мотивирани да разгръщат собственото си лично и професионално развитие, а това е особено актуално за бизнес ориентираните специалисти.

Успехът и напредъкът във всяка професионална сфера се предопределят от компетентностите, знанията и уменията, които притежава личността, както и от нейната мотивация за постигане на целите в работата. Успешната реализация на личността се дължи на адекватните решения за избор на професия, за започване на работа и за развитие в кариерата. Те засягат жизнените планове на личността на специалистите и се отразяват върху междуличностните ѝ отношения в бизнес среда, в семейството. Развитието в кариерата се определя от уменията на личността като успехът в професията зависи съществено от социалните и междуличностните или така наречените „меки“ или гъвкави умения на личността.

В пособието авторът се е опитал да насочи вниманието на студентите към един ключов парадигмален аспект на психологическата и на икономическата наука – активността на човека в неговите най-широки психологически реализации и измерения, а именно във взаимоотношенията, осъществяващи се в бизнеса, лично и професионално развитие и самоусъвършенстване, субективно благополучие. Особен акцент е разглеждането на тази активност в контекста на субекта на човешката личност в качеството си на способност да бъде деятел на своя живот и дейност.

В тази връзка от психологическа гледна точка бихме могли да детайлизираме и отделим следните психологически страни, които съдействат за реализирането на активността на човека и развитието на неговите умения, които имат често пъти решаваща роля за професионалното развитие на личността от една страна, а от друга имат съществено значение за осъществяването на качествено образование: емпатия и емоционална интелигентност; мотивация за успех; самооценяване и лично развитие; комуникативни умения и др.

Приложените психологически тестове в края на всяка рубрика от психологическите текстове, разкриващи различни психологически сфери и феномени,

имат за цел да Ви ориентират в самооценката по отношение на определени психологически особености. Тази оценка не е абсолютна и не се идентифицира изцяло с Вашата личностна специфика, но това може да реализирате с помощта на професионален психолог. Тези тестове имат за цел не само да Ви ориентират донякъде в лабиринта на Вашата личност, но и да Ви убедят в нееднозначността и сложността на професията на психолога.

Авторът очаква критични бележки и препоръки относно съдържанието, структурата, оформянето на пособието.